

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/41
Toplantı Tarihi/Sayısı : 24.1.2023/31
Karar Numarası : 2023/91
Başvuran : M.K.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Elazığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Kurumda bulunan televizyonlardaki kanallar arasına sinema ve yabancı müzik yayını yapan kanallarının eklenmesi talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda, başvuran özetle:

- a) Kurumda bulunan televizyonlardaki kanal sayısının 25 olduğunu, bu kanallar arasında yabancı müzikleri yayınlayan kanalların bulunmadığını,
- b) Tek kişilik koğuştta kaldığını ve tek sosyal aktivitesinin televizyon izlemek olduğunu ancak kanal sayısının yetersiz olduğunu, önceki yıllarda yabancı müzik kanalı olduğunu ancak daha sonra kaldırıldığını,
- c) Bunun yanında DVD yayını ile film seyrettiklerini ancak sürekli aynı filmlerin izletildiğini iddia etmekte olup televizyona sinema ve yabancı müzik yayını yapan kanalların eklenmesini talep etmektedir.

3. Muhatap Elazığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 14.03.2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

- a) Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun 04.10.2019 tarihli kararı ile Kurumda bulunan hükümlü ve tutukluların buldukları koğuştalarda izledikleri televizyon kanallarının belirlendiği,
 - b) Kurumun merkez kontrol odasında bulunan cihaz kapasitesinin 25 olması ve ayrıca oda ve eklentilerinde ortak bir yaşam sürdüren farklı düşüncelere ve zevklere sahip mahpusların arasında huzurun sağlanması açısından kanalların bu sayı üzerinden gelen talepler doğrultusunda belirlendiği,
 - c) Ayrıca kurumun merkez kontrol birimi tarafından DVD oynatımlarının da gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.
4. Başvuran tarafından muhatap kurumun cevabına ilişkin olarak herhangi bir cevap verilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya

da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması gerekmektedir.

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre; "*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın, iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

10. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfaz Hakkında Kanun'un "Hükümlünün radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı" başlıklı 67'inci maddesi; (1) *Hükümlü, ceza infaz kurumlarında merkezî yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir. (2) Merkezî yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verilir. Bu cihazlar, bedeli kendisi tarafından ödenmek koşuluyla hükümlü adına kurumca satın alınır. Her ne biçimde olursa olsun dışardan gelenler tarafından getirilen radyo, televizyon ve bilgisayarlar kuruma alınmaz. (3) Kapalı ve açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde ancak, eğitim ve iyileştirme programları çerçevesinde kurum yönetimince belirlenen yerlerde görsel ve işitsel eğitim araç ve gereçlerinin kullanımına izin verilebilir. Eğitim ve iyileştirme programları gerekli kıldığı takdirde denetim altında internetten yararlanılabilir. Hükümlü, odasında bilgisayar bulunduramaz. Ancak, Adalet Bakanlığının uygun görmesi hâlinde eğitim ve kültürel amaçlı olarak bilgisayarın ceza infaz kurumuna alınmasına izin verilebilir. (4) Bu haklar, tehlikeli hâlde bulunan veya örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir.*

11. Anayasa Mahkemesi, Erdener DEMİREL ve Feki Roni TEMİZYÜZ kararında; (B. No: 2014/13310, 18.07.2018, § 5-6) başvuruların bir kısım televizyon kanalı taleplerinin diğer hükümlü ve tutuklular arasında, idare tarafından dikkate alınmasını gerektirecek yaygınlıkta geçerli olduğuna dair bir bulgu bulunmadığı, dolayısıyla başvuranların, hâlihazırda belirttiği alanlarda yayın yapan kanallar bulunduğu gerekçesiyle ilgili ceza infaz kurumu tarafından reddedilen kanal taleplerinin yalnızca başvuranların kişisel tercihlerini ifade ettiği anlaşıldığından, devletin pozitif yükümlülüğünü yerine getirmediğinden bahsedilemeyeceği ifade edilmiştir. Kararın devamında ise yabancı dilde yayın yapan kanal talebi yönünden de devletin olanakları doğrultusunda kullanılan takdir yetkisinin, infaz kurumunda bulunan başvuranların bilgiye erişim özgürlüğünü kullanmasını imkânsız hâle getirdiğinden bahsedilemeyeceği belirtilmiştir.

12. Somut olayda başvuran tarafından Kurumda bulunan televizyonlardaki kanallar arasına sinema ve yabancı müzik yayını yapan kanallarının eklenmesi talep edilmektedir. Yapılan inceleme neticesinde, Kurumda bulunan televizyon kanal sayısının 25 olduğu, bu kanallar arasında haber, belgesel, müzik, spor ve dizi-film

kanallarının bulunduğu anlaşılmıştır. Kanallar arasında m¼zik kanalı olan TRT M¼zik ve Dream TV'nin bulunduğu, bu kanalların yayın akışları içerisinde yabancı m¼zik listelerinin de bulunduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte Kurum DVD Kanalı ve bulunan diğer kanallarda da belirli periyotlarda sinema filmlerinin yayımlandığı anlaşılmıştır.

13. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarının m¼stakil yapısı ve barındırılan kişilerin durumu d¼ř¼n¼ld¼đ¼nde her bir bireysel televizyon kanalı talebinin karşılanmasının m¼mk¼n olmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca merkezi yayın yapan cihaz kapasitesinin 25 olması ve bunun mahpusların talepleri doğrultusunda anket y¼ntemi ile belirlendiği açıktır. Bunun dışında yeni bir kanal talebi ancak başka bir kanalın cihazdan çıkarılması ve yeni kanalın eklenmesi ile m¼mk¼n olabilecektir. Bu durum ise diğer mahpusların taleplerinin g¼z ardı edilerek başka bir kanalın yayın sisteminden çıkarılmasına sebep olabilecektir. Bu sorunun öz¼lmesi adına, bireysel televizyon kanal taleplerinin diğer bireylerin haklarına zarar vermeksizin yerine getirilmesi istenen bir durum olmakla birlikte ceza infaz kurumunun imkanları ile birlikte değerlendirildiğinde toplu televizyon kanal değerliklerinin daha uygun olacağı değerlendirilmiştir.

14. Sonuç olarak; yukarıda açıklanan nedenlerle 6701 sayılı T¼rkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Y¼netmelik'in ilgili maddeleri kapsamında incelemeye konu başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması sebebiyle **“kabal edilmez”** olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 g¼n içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 24.01.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERT¼RK
¼ye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
¼ye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
¼ye

e-imzalıdır

¼nal SADE
¼ye